

การผลิตและการค้าสิ่งประภคระปองของประเทศไทย

นายวัลลภ นิมนานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการตลาด

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๔

THE PRODUCTION AND TRADE OF CANNED
PINEAPPLES OF THAILAND

Mr. Vallop Nimmanonta

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Commerce
Department of Marketing
Graduate School
Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การผลิตและการค้าสัตว์ประดกระป่องของประเทศไทย

โดย

นายวัลลภ นิมมานนท์

ภาควิชา

การตลาด

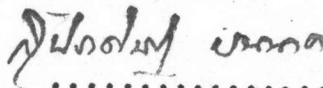
อาจารย์ที่ปรึกษา

นายฉัตรชัย บุญรัตน์

อาจารย์ที่ปรึกษา (ร่วม)

อาจารย์ นงนิตย์ ศิริโภคากิจ

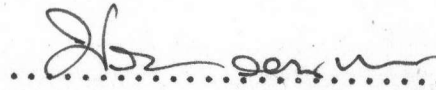
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

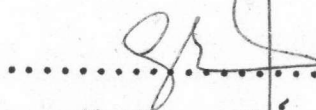
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ปรีชา วอนขอพร)

.....กรรมการ

(นายฉัตรชัย บุญรัตน์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาภรณ์ ลิ้มปัสวีศักดิ์)

.....กรรมการ

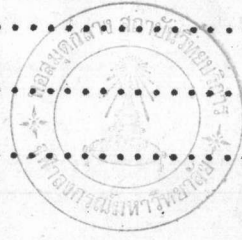
(อาจารย์ นงนิตย์ ศิริโภคากิจ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตารางประกอบ	ณ
สารบัญรูปประกอบ	ญ

บทที่

๑. บทนำ	๑
๒. สืบประวัติ ต้นทุนการเพาะปลูก และวิธีการจำหน่าย	๔
๓. ภาวะการผลิตและการค้าสืบประวัติการป้องกัน	๒๘
๔. ส่วนผสมทางการตลาดกับการผลิตและการค้าสืบประวัติการป้องกัน ของไทย	๔๓
๕. สรุปและข้อเสนอแนะ	๑๐๖

บรรณานุกรม	๑๒๐-๑๒๒
ภาคผนวก	๑๒๓
ประวัติ	๑๓๕

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การผลิตและการค้าสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย
ชื่อนิสิต นายวัลลภ นิยมานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษา นายฉัตรชัย บุญรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา (ร่วม) อาจารย์ณรงค์ชัย ศิริโรคาภิจ
ภาควิชา การตลาด
ปีการศึกษา ๒๕๒๓

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋อง เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากรัฐบาล ซึ่งเมื่อปี ๒๕๒๓ มีการผลิตประมาณร้อยละ ๕๐ ของการผลิตผลไม้กระป๋องทั้งหมด การที่สามารถหาวัตถุดิบภายในประเทศ ค่าจ้างแรงงานต่ำ และความต้องการของตลาดต่างประเทศในสินค้าประเภทนี้มีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เป็นปัจจัยสนับสนุนให้มีโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องขึ้นภายในประเทศ และอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องก็ได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านการผลิต และการค้าสับปะรดกระป๋องกับนานาประเทศ แม้ว่ากลุ่มโรงงานผู้ผลิตจะประสบปัญหาหลายประการก็ตาม

ในวิทยานิพนธ์นี้ผู้เขียนมุ่งศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและโครงสร้างของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย พร้อมทั้งภาวะการผลิตและการค้าสับปะรดกระป๋องของไทยกับต่างประเทศในระยะที่ผ่านมา ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ตลอดจนอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ

ผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากบุคคลที่มีความรู้ทางด้านนี้ และด้วยการค้นคว้าจากรวบรวมเอกสารทางวิชาการ ตลอดจนรายงานผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันจากหลายแหล่งด้วยกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวพบว่า โรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการที่ไม่สามารถจัดหาสับปะรดสดมาป้อนโรงงานให้เพียงพอตลอดทั้งปีได้ เนื่องจากผลผลิตต่อไร่ต่ำและขนาดของผลสับปะรดก็ไม่ตรงกับความต้องการของทางโรงงาน ตลอดจน

ปัญหาที่เกี่ยวกับราคาของผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องของไทยที่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ มีการขายตัดราคาตัวเอง นอกจากนี้ข่าวสารทางด้านการค้าและการวิจัยตลาดยังขาดอยู่มาก ซึ่งผู้เขียนเชื่อว่ารัฐบาลควรมีส่วนช่วยได้อย่างมาก โดยรับผิดชอบในการจัดหาและเผยแพร่ข่าวสารด้านการตลาด ตลอดจนสนับสนุนให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกสับปะรดกระป๋อง เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป เพื่อช่วยกันกำหนดราคาขั้นต่ำ นอกจากนี้ ผู้ผลิตและผู้ส่งออกควรเพิ่มความพยายามในการที่จะให้ได้มาซึ่งส่วนผสมทางการตลาด ที่ดีที่สุดสำหรับผลิตภัณฑ์ของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจะเน้นทางด้านการส่งเสริม การขาย การวิจัยตลาด การกำหนดราคา และคุณภาพของสับปะรดกระป๋องด้วย.

2

Thesis Title : The Production and Trade of Canned
Pineapple of Thailand.
Name : Mr. Vallop Nimmanonta.
Thesis Advisor : Mr. Chatchai Boonyarat.
Co - Advisor : Miss Nongnit Siripokakij.
Department : Marketing.
Academic Year : 1980

ABSTRACT

Pineapple canning industry, which contributed over 90 percent of total fruit canning industry in Thailand in 1980, is one of the agro-industries that enjoys the promotion privileges from the Thai government. Easy access to raw materials which are available in the country, together with competitive labor cost, the increasing demand of foreign markets, have been the main factors leading to the setting up of more canneries. Though many plants are facing a host of obstacles, the canning industry continues to grow rapidly.

The objectives of this thesis are to study the characteristics and structure of pineapple canning industry in Thailand and to study the Thai canned pineapple production and trade with foreign countries in the past, at present, and the future trends, including obstacles and problems.

The author has gathered the necessary data for this thesis through personal interviews with the knowledgeable persons in this field, and reviews of the professional

journals including research reports available to date from various sources. From the analysis of the data, indicate that most plants are unable to secure sufficient amount of the fruit to keep the plants in full operation throughout the year. This is due to factors; First, the fruit yield per rai of the pineapple plantations is low. Secondly, the size of the fruit does not meet the requirements of the plants. Thirdly, widespread price-cutting practices are found to exist among the exporters of canned pineapple to foreign markets. Finally trade information and market research activities are still seriously lacking. The author of this thesis believes that the government can play a major role in solving the problems by taking up the responsibilities of market information gathering and distributing and encouraging the pineapple canners and exporters to join the membership of the Preserved Foods Manufacturers Association so that the minimum prices can be jointly set by the members. Besides, the canners and the exporters should make more efforts to arrive at the optimal marketing mix for their products. More emphasis should especially be given to the sale promotions, marketing research, pricing and product quality.

กิติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณ คุณฉัตรชัย บุญรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ที่ได้กรุณาให้แนวความคิดและคำแนะนำต่าง ๆ ในการดำเนินการเขียนวิทยานิพนธ์ ทั้งยังได้กรุณาตรวจสอบปรับปรุงจนกระทั่งได้สำเร็จ ออกมาเป็นรูปเล่ม อีกท่านหนึ่งคือ อาจารย์ณรงค์ ศิริโกศาภิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบขั้นตอนต่าง ๆ ในการเขียน ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณเพ็ญศรี บุญฤทธิ์ (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์) คุณอาคม เกียรติทิพย์ (ผู้ช่วยเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) คุณสมชาย สุวรรณสิน (เจ้าหน้าที่เกษตรตำบลคลองวาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) และคุณพัชชัย จันทรางศู (บริษัท โกลไทยแลนด์ จำกัด)

ผู้เขียนขอขอบคุณท่านรองศาสตราจารย์ ~~ปรียา รอดขอมพร~~ ที่ได้มาเป็นประธาน ~~สอบวิทยานิพนธ์~~ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาภรณ์ ลิมปิสวัสดิ์ ที่ได้สละเวลามาเป็น กรรมการสอบ ท้ายที่สุดนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อนผู้เขียนอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดจนเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ธนาคารแห่งประเทศไทย นิคมสร้างตนเอง และศูนย์บริการส่งออก ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญตารางประกอบ

	หน้า
ตารางที่ ๑	เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตสับปะรดของไทย ๑๕
ตารางที่ ๒	เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตสับปะรดทั้งหมด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๑/๒๒ ๑๖
ตารางที่ ๓	ราคาเฉลี่ยรายเดือนที่เกษตรกรขายได้ ๒๔
ตารางที่ ๔	ปริมาณการผลิตสับปะรดกระป๋องของโลก ๒๘
ตารางที่ ๕	ปริมาณผลิตและความต้องการสับปะรดกระป๋องของตลาดโลก.. ๓๐
ตารางที่ ๖	ปริมาณการผลิตสับปะรดกระป๋องของไทย ๓๖
ตารางที่ ๗	ต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋อง ๔๓
ตารางที่ ๘	ปริมาณและมูลค่าสับปะรดกระป๋องที่ส่งออก ๕๑
ตารางที่ ๙	ปริมาณและมูลค่าสับปะรดกระป๋องส่งออกของไทยแยกตาม ประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญปี พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๒๒ ๕๔-๕๖
ตารางที่ ๑๐	ปริมาณและมูลค่าสับปะรดกระป๋องส่งออกของไทยไปยังประชา- คมเศรษฐกิจยุโรป แยกตามประเทศสมาชิก ปี พ.ศ. ๒๕๑๗- ๒๕๒๒ ๕๗-๕๘
ตารางที่ ๑๑	ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง (เอฟ.โอ.บี) ไปยังประเทศ กลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๒๒ ... ๖๗
ตารางที่ ๑๒	โควตาสับปะรดกระป๋องนำเข้าของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ตามโครงการลดหย่อนอัตราภาษีศุลกากร ปี ๒๕๑๗-๒๕๒๒ .. ๖๘-๖๙
ตารางที่ ๑๓	เปรียบเทียบจำนวนโควตาสับปะรดกระป๋องภายใต้โครงการ G.S.P กับปริมาณที่ไทยส่งออกไปยังประเทศกลุ่มประชาคม เศรษฐกิจยุโรป ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๒๒ ๗๓-๗๔
ตารางที่ ๑๔	ปริมาณสับปะรดกระป๋องนำเข้าของประเทศเยอรมันตะวันตกแยก ตามประเทศผู้ส่งออกปี พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๒๑ ๗๗-๗๘
ตารางที่ ๑๕	เปรียบเทียบปริมาณ มูลค่า และราคาสับปะรดกระป๋อง ส่งออกไปยังประเทศกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ในครั้งแรก ของปี พ.ศ. ๒๕๒๑ และ ๒๕๒๒ ๗๙

สารบัญรูปประกอบ

	หน้า
รูปที่ ๑ การวางระยะปลูกแถวเดี่ยว	๕
รูปที่ ๒ การวางระยะปลูกแถวคู่	๑๐
รูปที่ ๓ แสดงจังหวัดที่กำหนดเป็นเขตการผลิตสับปะรด	๒๐
รูปที่ ๔ แสดงกรรมวิธีการผลิตสับปะรดกระป๋อง	๔๐
รูปที่ ๕ แสดงลักษณะของผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋อง	๔๑
รูปที่ ๖ องค์ประกอบซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ในลักษณะแวดล้อมต่าง ๆ ระหว่างประเทศ	๔๔
รูปที่ ๗ ช่องทางการตลาดที่สำคัญ ๆ สำหรับผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องเฉพาะ ส่วนที่จำหน่ายภายในประเทศ	๔๕
รูปที่ ๘ ช่องทางการตลาดที่สำคัญ ๆ สำหรับผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องเฉพาะ ส่วนที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ	๔๗